

U 1/2008 vp

**Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle ehdotuksesta
neuvoston asetukseksi (yleinen tullietuusjärjestelmä,
GSP)**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti lähetetään eduskunnalle Euroopan yhteisöjen komission 21 päivänä joulukuuta 2007 esittämä ehdotus (KOM(2007) 857 lopullinen) neuvoston asetukseksi Euroopan yhteisön yleisen tullietuusjärjestelmän soveltamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 7 päivänä helmikuuta 2008

Ulkoasiainministeri *Ilkka Kanerva*

Yksikönpäällikkö Jukka Nystén

ULKOASIAINMINISTERIÖ

EU/2007/1873
MUISTIO**EHDOTUS NEUVOSTON ASETUKSEKSI EUROOPAN YHTEISÖN TULLIETUUSJÄRJESTELMÄN (GSP) SOVELTAMISESTA****1 Yleistä**

Komissio julkaisi heinäkuussa 2004 yhteisön yleisen tullietuusjärjestelmän (GSP) kymmenvuotiskautta (2006-2015) koskevan tiedonannon (KOM (2004) 461 lopullinen). Tiedonannossa vahvistettiin GSP-järjestelmän perustavoite ja uudet täytäntöönpanotoimet, joita on tarkoitus soveltaa vuosina 2006–2015. Kymmenvuotiskauden ensimmäisen GSP-järjestelmän soveltamista koskevan asetuksen (EY) N:o 980/2005 voimassaoloaika päättyy vuoden 2008 lopussa.

Komissio julkaisi ehdotuksen (KOM(2007)857 lopullinen) uudeksi neuvoston GSP-asetukseksi 21.12.2007. Asetusehdotuksen käsittely neuvoston GSP-työryhmässä alkoi 24.1.2008. Tavoitteena on, että neuvosto hyväksyy asetuksen viimeistään kesäkuussa. Komissio esittää, että uusi GSP-asetus tulisi voimaan 1.1.2009 ja olisi voimassa vuoden 2011 loppuun asti.

Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artikla 133 (määräenemmistö), joka ei edellytä Euroopan parlamentin kuulemistä. Vapaaehtoinen kuuleminen on kuitenkin mahdollista. Euroopan parlamentilta on pyydetty lausuntoa 10.4.2008 mennessä.

2 Asetuksen sisältö

Komission ehdotus sisältää vain teknisiä muutoksia tällä hetkellä sovellettavaan GSP-järjestelmään (EY N:o 980/2005) ilman sen säännöksiin tehtäviä merkittäviä sisältömuutoksia. Tehtävät muutokset johtuvat järjestelmän tavanomaisesta täytäntöönpanosta. Tällaisia muutoksia ovat muun muassa etuuksien asteittaisen vähentämisen uudelleentarkastelu ja järjestelmään ja sen alajärjestelyihin pääsyn edellytysten arviointi.

2.1 Yleinen GSP-kohtelu kattaa kaikki asetuksessa luetellut kehitysmaat. Tuotteet on jaettu sensitiivisiin (arkoihin) ja ei-

sensitiivisiin tuotteisiin kuten nykyisessä asetuksessa. Muut kuin arat tuotteet voidaan tuoda tullivapaasti (lukuun ottamatta tullen maatalousosaa). Arkojen tuotteiden osalta arvotullien alennus on 3,5 prosenttiyksikköä. Alennus on tullinimikkeistön jakson XI tuotteilla (tekstiilaineet ja tekstiilitavarat) 20 prosenttia.

GSP-järjestelmässä edunsaajamaiden kilpailukykyiset tuotesektorit poistetaan (graduoidaan) etuuskohtelun piiristä. Mikäli tietyn maan tietyn sektorin osuus koko EU:n GSP-tuonnista ylittää 15 prosenttia (12,5 prosenttia tekstiilien ja vaatteiden kohdalla) se graduoituu järjestelmästä. Graduotavista sektoreista päätetään koko asetuksen voimassaoloajaksi. Graduointi kohdistuu erityisesti Kiinaan, jolta 14 sektoria (tullinimikkeistön jaksoa) on poistettu etuuskohtelun piiristä. Uudessa asetuksessa usean maan sektoreita palautuu (de-graduoiuu) etuuskohtelun piiriin vuosiksi 2009-2011. Tällaisia ovat mm. Venäjän jaksojen VI (kemianteollisuuden tuotteet), X (sellu, paperi, pahvi, jne.) ja XV (epäjalot metallit). Ainoa uusi graduoituva sektori edelliseen asetukseen verrattuna on Vietnamin jakson XII tuotteet (jalkineet, päähineet, jne.).

2.2 Kestävää kehitystä ja hyvää hallintoa koskevan kannustusmenettelyn ns. "GSP+" -järjestelyn piiriin päästäkseen edunsaajamaan tulee noudattaa tiettyjä kestävään kehitykseen ja hyvään hallintoon liittyviä kansainvälisiä sopimuksia (27 kpl), jotka on lueteltu asetuksen liitteessä III. Joukossa ovat mm. kaikki keskeisimmät ihmisoikeussopimukset, ympäristösopimuksia, korruptionvastaisia ja työelämän perusoikeuksiin liittyviä sopimuksia. Etuuden saamiseksi edellytetään kaikkien näiden yleissopimusten ratifiointia ja tosiasiallista toimeenpanoa. Edunsaajamaiden on myös täytettävä asetuksessa määrätyt heikommassa asemassa olevan maan kriteerit.

Kannustusmenettelyn piiriin kuuluvien maiden alkuperätuotteilta arvotullit poiste-

taan sekä aroilta että ei-aroilta tuotteilta. Paljoustullit poistetaan lukuun ottamatta tuotteita, joiden tulleihin sisältyy myös arvotulleja.

Maan tai alueen on pyydettävä oikeutta päästä GSP+ -menettelyyn 31.10.2008 mennessä. Komissio päättää edunsaajamaat 15.12.2008 mennessä. Myös nykyisten GSP+ -edunsaajien on pyydettävä oikeutta päästä menettelyyn piiriin vuosina 2009-2011. Edut on myönnetty vuoden 2008 loppuun seuraaville maille: Bolivia, Costa Rica, Ecuador, El Salvador, Georgia, Guatemala, Honduras, Kolumbia, Moldova, Mongolia, Nicaragua, Panama, Peru, Sri Lanka ja Venezuela.

2.3 Vähiten kehittyneitä maita (Least Developed Countries, LDC) koskevan erityisen menettelyn puitteissa LDC-maille myönnetään tulliton ja kiintiötön kohtelun kaikissa tuotteissa paitsi aseissa ja ammuksissa (Everything but Arms, EBA).

Sokeria ja riisiä koskevat siirtymäajat. Sokerin tulleja alennetaan 80 prosentilla 30.9.2009 asti ja ne poistuvat kokonaisuudessaan 1.10. 2009 alussa. Riisin tulleja alennetaan 80 prosentilla 31.8.2009 asti ja ne poistetaan kokonaan 1.9.2009. Tullien asteittaisen laskemisen ajaksi tuotteille avataan asteittain kasvavat yleiset tullittomat tariffikiintiöt. Komissio vahvistaa yksityiskohtaiset säännöt tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista.

2.4 Alkuperäsäännöt vaikuttavat olennaisesti GSP-etujen käytännön hyödyntämiseen. Komissio antoi esityksen uusiksi GSP-alkuperäsäännöiksi (TAXUD/2046/2007) lokakuussa 2007. Neuvotteluja komission asetuksesta käydään tullikoodeksikomiteassa. Komission asetuksella muutetaan tullikoodeksin soveltamisasetusta. Komission vaikutusarvion mukaan nykyisin voimassaolevat alkuperäsäännöt ovat liian monimutkaiset ja rajoittavat etujen hyödyntämistä.

3 Lainsäädännölliset vaikutukset

Neuvoston hyväksyttyä asetuksen se tulee voimaan kaikissa jäsenmaissa asetuksessa

säädettynä ajankohtana. Komissio esittää, että uusi asetus tulisi voimaan 1.1.2009.

4 Taloudelliset vaikutukset

Asetuksella ei ole yhteisön tai jäsenmaiden budjetin meno-puolelle kirjattavaksi tulevia vaikutuksia. Järjestelmä alentaa kannettavien tullien määrää. Kun kannettavat tullit tilitetään yhteisölle, Suomelta jäisi saamatta vain tullienkantopalkkio (25%). Komissio on arvioinut, että asetus aiheuttaa vuositasolla noin 3,4 miljardin euron tullien kantamatta jäämisen yhteisötasolla. Tullihallituksen tilastojen mukaan suora GSP-tuonti Suomeen (alkuperämaittain) oli noin 358 miljoonaa euroa vuonna 2006.

5 Poliittiset vaikutukset

GSP-järjestelmällä edistetään kehitysmaiden integroitumista maailmankauppaan myöntämällä niille tullietuja yksipuolisesti. Tämä voi puolestaan edistää kehitysmaiden talouskasvua ja vähentää köyhyyttä. Järjestelmällä pyritään kannustamaan kestävästä kehitystä ja hyvän hallinnon periaatteiden noudattamista. Suomen tavoitteena on jatkaa tuonnin esteiden aktiivista vähentämistä ja poistamista. Tämä on kehitysmaiden tukemisen ohella tärkeää Suomelle raaka-aineiden ja komponenttien saannin, kuluttajien edun ja kotimarkkinoiden tehokkaan kilpailun kannalta.

6 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto tukee asetusehdotusta. Suomen minimitalvoitteena on, että uuden GSP-järjestelmän tulee olla vähintään voimassa olevan järjestelmän tasoinen sekä tullietuuksiltaan että tuotekatteiltaan, kuten komissio asetusehdotuksessa esittää. Suomi vastustaa kehitysmailla nykyisin myönnetyn etuuskohdelun heikentämistä ja suhtautuu periaatteessa myönteisesti sen parantamiseen edelleen.